

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Навчально-науковий інститут права і психології
Кафедра історії та філософії

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЮРИДИЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ

Статус дисципліни	обов'язкова
Рівень вищої освіти	перший
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітня програма	Право
Форми здобуття вищої освіти	денна, заочна
Мова викладання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Київ 2024

Розробники програми:

Олена Шкуратенко – завідувач кафедри історії та філософії Навчально-наукового інституту права і психології, кандидат юридичних наук, доцент;

Наталія Мозоль – доцент кафедри історії і філософії, кандидат юридичних наук, доцент;

Ольга Старицька – доцент кафедри історії і філософії, кандидат юридичних наук, доцент;

Ольга Назаренко – старший викладач кафедри історії і філософії, кандидат юридичних наук;

Олексій Оснач – доцент кафедри історії і філософії, кандидат політичних наук.

Рецензенти:

Обговорено та схвалено Вченою радою Національної академії внутрішніх справ 24 вересня 2024 року, протокол № 21/2-5

Гарант освітньої програми

Альона ЛУКАШЕНКО – доцент кафедри публічного управління та адміністрування, кандидат юридичних наук, доцент, підполковник поліції.

Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» є: система загальних наукових знань про юридичну науку та юридичну практику, про вимоги до працівників юридичної сфери та систему формування професійних особистих якостей працівників.

Мета й завдання навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» є ознайомлення навчального контингенту з основними вимогами, що ставляться до представників юридичної професії, з нормативною базою, що складає основу їхньої діяльності, формування у них системи знань щодо особливостей функціонування системи юридичної освіти та значення моральних стандартів у забезпеченні високого рівня ефективності правової роботи.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» є формування у студентів професійно-правового стилю мислення на підставі загальних уявлень про систему юридичної діяльності; розвиток мотивації до правомірної поведінки як основної та єдиної форми реалізації юристами своїх професійних завдань.

Пререквізити: психологія, теорія держави та права.

Постреквізити: основи професійної етики, риторика, історія держави і права зарубіжних країн, римське приватне право, юридична психологія, нотаріат України, судові та правоохоронні органи України, адвокатура України, прокуратура у кримінальному процесі, взаємодія з громадськістю в професійній діяльності, взаємодія органів Національної поліції з громадськістю, імідж працівника правоохоронних органів, робота з персоналом в органах Національної поліції.

Програмні компетентності (інтегральні, загальні та фахові) відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів ступеня бакалавр:

Загальні компетентності:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК-3);
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК-6);
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК-10);
- Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми (ЗК-12);
- Цінування та повага різноманітності і мультикультурності (ЗК-14);

Фахові компетентності (спеціальні компетенції):

- Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві (СК-1);
- Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи (СК-3);
- Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції (СК-12);
- Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації (СК-14);
- Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (СК-16).

Програмні результати навчання:

- проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (РН – 3);

- доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло (РН – 12);
- вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних (РН-15);
- пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (РН – 19);
- виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (РН – 20).

Знання, уміння, навички. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі доктора філософії повинні:

знати:

- основні принципи та технології підготовки юристів у заклад вищої освіти;
- роль юристів в організації соціального життя, здійсненні соціальної справедливості;
- основні правові документи, що регламентують окремі види та напрями здійснення юридичної роботи;
- особливості діяльності слідчого, прокурора, адвоката, нотаріуса тощо, зміст їхньої роботи, та вимоги, що ставляться до представників тієї чи іншої юридичної спеціальності;
- зміст основних документів міжнародного, національного законодавства та корпоративного права, які закріплюють моральні засади здійснення юридичної професії.

уміти:

- орієнтуватися у структурі та перспективах навчального процесу, як одна із сторін його здійснення, знати особливості та загальні вимоги, що передбачені законодавством про освіту;
- повною мірою використовувати рекомендовані форми та методи навчання з метою досягнення найбільшої ефективності у пізнавальному

процесі; організовувати самостійну роботу у часи самопідготовки, узагальнювати навчально-методичну інформацію, нормативні положенні;

- моделювати практичні життєві ситуації за участю представників юридичної професії, в яких би висвітлювалися функціональні особливості відповідно професійної спеціалізації праці юристів, а також їх взаємодія на рівні правових інституцій;

- обирати для себе єдине вірне, справедливе та обґрунтоване рішення, виходячи із аналізу певної правової ситуації, спираючись на норми законів та етичних кодексів, доводити власними діями високе призначення юристів у суспільстві як представників гуманної професії.

навички:

- аналізувати особисту професійну діяльність з погляду моральних цінностей;

- давати моральну оцінку мотивам, діям, засобам та наслідкам дій;

- організовувати на науковій та моральній основі спілкування в колективі, відносини з підлеглими, керівниками, громадянами;

- організовувати моральне виховання співробітників та підлеглих;

- переконливо й аргументовано вести дискусії з морально-правових проблем;

- відстоювати власні права, захищати честь і гідність громадян.

Структура навчальної дисципліни

Тема 1. Юридична деонтологія як наука і навчальна дисципліна.

Поняття, предмет, завдання юридичної деонтології. Історичний аспект становлення системи деонтологічних знань. Становлення та розвиток юридичної деонтології. Основні етапи розвитку юридичної деонтології. Загальна характеристика юридичної деонтології як науки. Співвідношення юридичної деонтології з юридичними та іншими суспільними науками.

Методологія юридичної деонтології та її основні принципи. Власні принципи юридичної деонтології: нормативність, самостійність, індивідуальність, неповторність, нестандартність, миттєвість, непередбачуваність, своєчасність, практичність, конкретність.

Основний зміст юридичної деонтології. Функції юридичної деонтології як основні напрямки її теоретико-практичного призначення. Роль юридичної деонтології в системі гуманітарних наук.

Тема 2. Загальна характеристика юридичної діяльності.

Поняття, сутність та зміст юридичної діяльності. Внесок римських юристів у світову юридичну теорію та юридичну практику. Діяльність давньоримських юристів як родоначальників юридичної теорії та практики. Епоха класичної юриспруденції в Римі: основні напрями діяльності.

Основні риси юридичної діяльності. Структурна характеристика (суб'єкти, об'єкти, учасники, юридичні дії, операції, засоби їх здійснення, прийняті рішення та результати дій) та класифікації юридичної діяльності. Тенденції розвитку юридичної діяльності на сучасному етапі в Україні та в світі. Суспільне значення юридичної діяльності як особливого різновиду соціальної практики.

Тема 3. Юридична наука та юридична практика.

Поняття, структура, зміст та функції юридичної науки. Характеристика системи юридичних наукових знань. Методологія юриспруденції. Поняття та загальна характеристика юридичної практичної діяльності. Ознаки та види юридичної практики. Зміст юридичної практичної діяльності. Аспекти співвідношення юридичної науки та юридичної практики.

Тема 4. Система професійної підготовки юристів.

Система вищої юридичної освіти в Україні. Рівні та ступені вищої освіти в Україні. Форми та методи навчання. Суб'єкти освітньої діяльності,

їх права та обов'язки. Гендерна рівність при отриманні вищої освіти. Поняття, види, типи та структура закладів вищої освіти. Загальна характеристика академічної доброчесності.

Тема 5. Характеристика професії юриста та окремих юридичних спеціальностей.

Поняття та характеристика особливостей професії юриста. Поняття професіограми. Характеристика суддівської діяльності. Характеристика прокурорської діяльності. Характеристика слідчої діяльності. Характеристика адвокатської діяльності. Характеристика нотаріальної діяльності. Характеристика консультативної діяльності, державних та приватних виконавців. Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів та моральні кодекси професійної діяльності юристів. Національні стандарти професійної діяльності юристів та моральні кодекси професійної діяльності юристів.

Тема 6. Професійно-правова культура юриста.

1. Поняття професійної та правової культури. Характеристика окремих складових професійної культури юриста. Етична культура. Професійна таємниця. Естетична культура юриста. Службовий етикет та присяга. Політична культура юриста. Інформаційна культура юриста. Особливості правничої комунікації та риторики. Поняття, види, причини виникнення та стадії конфліктів. Вирішення та попередження юридичних конфліктів. Юристи, як медіатор. Поняття професійної деформації та шляхи її подолання. Фактори формування професійної свідомості та культури юриста.

Тема 7. Професійно-правова відповідальність юриста.

Поняття, сутність і структура професійної відповідальності. Відповідальність як показник компетентності та професіоналізму

майбутнього фахівця-юриста. Загальна відповідальність юриста. Юридична відповідальність юриста: кримінальна, адміністративна, дисциплінарна.

Консультативна допомога
кафедри

Онлайн:

Електронна пошта kidr@ukr.net.

Пн – Пт з 9.00 до 16.00